

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО АНАЛІЗУ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ОБГРУНТУВАННІ
ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ**

С.А. Стахурська, к.е.н.

Національний університет харчових технологій

Питання інвестиційного аналізу в сучасній економічній літературі широко висвітлені, особливо це стосується проектного аналізу, де передбачається дослідження інвестиційних проектів за системою показників чистого приведеного доходу (NPV), індексу доходності (BCR), індексу прибутковості (PI), періоду окупності (PBP), внутрішньої ставки доходності (IRR), модифікованої внутрішньої ставки доходності (MIRR) тощо [1 – 3]. Слід зазначити, що при цьому в літературних джерелах не завжди викладені однозначно зручні в практичному значенні підходи до розрахунку цих показників, а саме: йдеться про можливість отримання реального масиву інформації для проведення розрахунків та здійснення подальшого аналізу. Найбільш адаптовані до реальності підходи подані зокрема в працях І.О.Бланка, де в основу розрахунків закладені практично можливі до визначення чисті грошові потоки з урахуванням існуючої практики формування витрат на підприємствах [1].

Більшість авторів зводять інвестиційний аналіз до визначення ефективності реальних та фінансових інвестицій, оцінювання вартості інвестиційного проекту з урахуванням нарощення та дисконтування грошових потоків, наявності ризиків, динаміки інфляційних процесів, рівня ліквідності активів. Тобто найчастіше автори висвітлюють методичні підходи до аналізу окремих інвестиційних проектів або окремих інвестиційних операцій підприємства (інвестора).

В науковій економічній літературі розроблені методичні підходи до так званого зовнішнього інвестиційного аналізу, який дозволяє визначити інвестиційну привабливість країни, галузі, регіону та підприємства – йдеться про аналітичні дослідження, які необхідно здійснювати "зовнішньому" інвестору при виборі об'єкта інвестування: починаючи з країни і до підприємства. При характеристиці інвестиційної привабливості підприємства найчастіше пропонуються такі основні підходи: визначення стадії життєвого циклу підприємства (що є методично недостатньо розробленим і практично достатньо складним навіть за умови використання існуючих методичних рекомендацій) та аналіз фінансово-економічного стану підприємства (який не дає однозначної відповіді щодо рівня інвестиційної привабливості підприємства). Зазначимо, що усі ці напрацювання – це інструментарій для обґрунтування рішень "зовнішнім" по відношенню до підприємства інвестором.

Вважаємо, що потребує подальшого розроблення та удосконалення існуючих положень методичний інструментарій інвестиційного аналізу для обґрунтування інвестиційних рішень безпосередньо на підприємстві. Потрібно позиціонувати інвестиційну діяльність підприємства як складову його господарської діяльності, тим паче, що будь-яке господарське рішення щодо розвитку, зростання чи навіть забезпечення стабільного функціонування вимагає здійснення процесів інвестування. Необхідно враховувати і те, що інвестиційна діяльність має розпочинатись з обґрунтування інвестиційної стратегії як підлеглої та забезпечувальної (ресурсної) по відношенню до основної стратегії підприємства. Таке позиціонування інвестиційної діяльності необхідно брати за основу при розробленні методичних засад інвестиційного аналізу діяльності підприємства.

Аналітикам на підприємстві слід здійснювати внутрішній і зовнішній інвестиційний аналіз, при цьому він має бути повним і тематичним (за окремими напрямками діяльності). Інвестиційний аналіз повинен бути фундаментальним, але одночасно потрібно розробити підходи для проведення

експрес-аналізу у випадках прийняття господарських рішень в ситуаціях не передбачених стандартною запланованою діяльністю.

Методика проведення інвестиційного аналізу має включати методичні підходи до аналізу інвестиційної діяльності підприємства загалом, окремих "центрів інвестицій" та окремих інвестиційних операцій. Інвестиційний аналіз повинен стати засобом для виявлення внутрішньогосподарських резервів підприємства, основою для розроблення планів діяльності (стратегічних/перспективних та поточних) та прийняття науково обґрунтованих рішень.

Інвестиційний аналіз має давати інформацію для обґрунтування напрямків інвестиційної діяльності, інвестиційних проектів, для визначення потреби в інвестиційних ресурсах, форм інвестування, для оцінки ефективності здійснених реальних та фінансових інвестицій. Він повинен забезпечити можливість здійснення ефективного моніторингу інвестиційної діяльності.

Методика проведення інвестиційного аналізу на підприємстві має включати такі методи: горизонтальний (трендовий), вертикальний (структурний), порівняльний, аналіз фінансових коефіцієнтів (R-аналіз), інтегральний аналіз (аналіз ефективності використання активів підприємства за моделлю "Дюпон", SWOT-аналіз інвестиційної діяльності, об'єктно-орієнтований аналіз формування чистого інвестиційного прибутку за моделлю "Модерн софт", портфельний аналіз тощо).

Література

1. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: Учебный курс. – 2-е изд., перераб. И доп. – к.: Эльга, Ника-Центр, 2006. – 552 с.
2. Гаркуша Н.М. Аналіз інвестиційної діяльності: навч. посіб / Н.М. Гаркуша, Н.Б. Кащена. – Харків: Харк. держ. ун-т харч. та торг., 2009. – 382 с.
3. Докієнко Л.М. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Л.М. Докієнко, В.В. Клименко, Л.М. Акімова. – К.: Академвидав, 2011. – 408 с.